

VÆRDIGRUNDLAG

kristen
DEMOKRATERNE

**Kristendemokrati er en
bevægelse med dybe rødder
og værdier for fremtiden**

FORORD

Den KristenDemokratiske ideologi rummer en vigtig politisk stemme med et klart værdikompass, og vi er positivt konstruktive i vores handlinger.

- Vi vil arbejde for, at et kristent livs- og menneskesyn præger den politik, der bliver ført.
- Vi kombinerer en progressiv social og grøn indsats med en samfundsbevarende værdiforankring.
- Vi prioriterer fællesskaber og civilsamfundet frem for henholdsvis det individuelle og det statslige.
- Vi er som kristendemokrater en del af en verdensomspændende bevægelse.
- Vi bygger på den KristenDemokratiske ideologi, som er inspireret af kristen etik og moral, men insisterer på, at trossamfund og politikere har forskellige opgaver, sprog og arbejdsformer.
- Som politisk grundlag for det danske samfund fremhæver vi de demokratiske spilleregler, som grundloven og parlamentarismen er udtryk for, og internationalt arbejder vi for en regelbaseret verdensorden.

Her præsenterer vi det tankesæt og de værdier, som partiet bygger på.

PERSONALISME NATURRET

PERSONALISME LÆGGER VÆGT PÅ, AT MENNESKET ER BÅDE KROP, SJÆL OG ÅND.

Personalisme er det filosofiske menneskesyn, som kristendemokrati bygger på, og som lægger vægt på, at mennesket er både krop, sjæl og ånd.

Mennesket har ifølge personalismen ikke kun materielle behov, men også behov for at indgå i fællesskaber med andre, evnen til kreativitet, engagement og omsorg samt pligten til at tage ansvar for sig selv og sin omverden.

Personalismen gør op med kollektivismen på den ene side, hvor gruppen anses for at gå forud for individet, og individualisme på den anden side, hvor individet anses for at gå forud for gruppen.

Personalismen indebærer, at det enkelte menneske på den ene side er enestående og har uendelig værdi og på den anden side har et grundlæggende behov for at indgå i forpligtende relationer til andre mennesker. Reel frihed opnås kun, når vi udlever den i respekt og ansvarlighed for relationerne.

DER FINDES GRUNDLÆGGENDE OG ALMENGYLDIGE ETISKE VÆRDIER I VERDEN.

Naturretten er den etiske tænkning i kristendemokrati, som fremhæver, at der findes grundlæggende og almengyldige etiske værdier i verden. Disse værdier tilskriver mennesket særlige rettigheder og pligter. Mennesket er i sin natur udstyret med både fornuft og samvittighed og dermed evnen til at skelne mellem rigtigt og forkert. Mennesket er også i stand til at indse, at ethvert menneske har grundlæggende rettigheder alene i kraft af at være menneske. Disse rettigheder er knyttet til menneskets eksistens alene og dermed uafhængige af menneskets livsstadie, baggrund, evner og andre vilkårlige egenskaber. Ethvert menneske har pligt til at beskytte disse rettigheder hos andre mennesker.

Naturretten står i etisk forstand over den politiske lovgivning. I dag udtrykkes denne idé i menneskerettighedstanken, og naturretten har historiske rødder, der går helt tilbage til den græsk-romerske og jødisk-kristne oldtid.

KRISTEN-DEMOKRATISKE KERNEVÆRDIER

DEN KRISTENDEMOKRATISKE TÆNKNING KAN INDELES I FIRE OVERORDNEDE KERNEVÆRDIER, SOM UDSPRINGER AF ET KRISTENT LIVS- OG MENNESKESYN, DER OMFATTER PERSONALISMEN OG NATURRETTEN:

- VÆRDIGHED
- FÆLLESSKAB
- FRIHED
- ANSVAR

VÆRDIGHED

ALLE MENNESKER ER LIGE VÆRDIGE, ENESTÅENDE, UERSTÅTELIGE OG HAR UENDELIG VÆRDI GENNEM HELE LIVET.

MENNESKEVÆRD

Mennesket skal altid behandles som et mål i sig selv og ikke alene som et middel. Ethvert menneske har en iboende værdighed og dermed en række medfødte rettigheder, som bl.a. udtrykkes i FN's menneskerettighedserklæring, og som samfundet skal respektere og værne om.

Alle mennesker er ligeværdige, enestående, uerstattelige og har uendelig værdi gennem hele livet. Ikke mindst i forbindelse med forskning og fertilitetsbehandling er det vigtigt, at respekten for menneskets integritet og værdighed også omfatter menneskelivets første faser, herunder befrugtede menneskelige æg og fosteranlæg. Der skal ligeledes lægges stor vægt på respekt for menneskelivet i dets sidste faser.

Samfundet skal indrettes med denne respekt for hvert enkelt menneske og menneskets ret til livet, og menneskets ikke-materielle behov skal gå forud for materielle og økonomiske nyttehensyn.

UFULDKOMMENHED

Mennesket er i sin natur rationelt, frit, uafhængigt og ansvarligt. Samtidig er og forbliver mennesket ufuldkommet. Det er derfor heller ikke muligt at skabe det perfekte samfund. Vi har derfor ikke

Fotos: pxhere

en utopisk tilgang til politik, men derimod en pragmatisk tilgang, der tager hensyn til menneskets ufuldkommenhed. Det indebærer blandt andet, at vi lægger vægt på retssamfundets pligt til at beskytte borgerne og samfundets ret til at forsvare sin suverænitæt.

FÆLLESSKAB

MÅLET ER AT SAMFUNDET INDRETTES MED DET FÆLLES BEDSTE FOR ØJE.

NATURLIGE OG NÆRE FÆLLESSKABER

Det gode liv udfoldes i de naturlige fællesskaber, hvor mennesket trygt kan udfolde sin etiske, rationelle og sociale natur. Det gælder bl.a. venskabet, ægteskabet, familien, arbejdsfællesskabet, civilsamfundet og samfundsfællesskabet. Særligt familien, forstået i bred forstand, spiller en væsentlig rolle i samfundet som det grundlæggende og vigtigste fællesskab for borgerne.

Vi vil styrke de nære fællesskaber, som er grundlaget for dannelsen af den enkeltes personlighed og udgør den sammenhæng, hvor de sociale fællesskabsfølelser udvikles. Civilsamfundet skal styrkes, og familien bevares og respekteres som samfundets grundlag og byggesten. Menneskets levede liv skal med andre ord ikke styres af dominerende upersonlige systemer.

DET FÆLLES BEDSTE - NÆRHED OG SUBSIDIARITET

Vi mener, at samfundet skal bygge på nærhed og subsidiaritet. Det indebærer, at samfundet opbygges nedefra. De nære enheder, som f.eks. familien, lokalsamfund og kommuner skal derfor styrkes og beskyttes mod politisk og strukturel centralisering, og de øvre niveauer i samfundet skal understøtte de lavere. Vi skal styrke det demokratiske engagement og borgernes medbestemmelse.

De politiske beslutninger skal tages så tæt på borgerne, som

det er muligt og hensigtsmæssigt. Den politiske styring skal kort sagt foregå på et passende niveau i samfundet henholdsvis lokalt, regionalt, nationalt og internationalt, og de forskellige niveauer og grupperinger skal tage hensyn til hinanden. Målet er at samfundet indrettes med det fælles bedste for øje.

RETFÆRDIGHED OG SOCIAL MARKEDSØKONOMI

Samfundet skal indrettes retfærdigt, så alle borgere og grupper tilgodeses både materielt og ikke-materielt. Vi går ind for en social markedsøkonomi.

En velfungerende økonomi er ikke et mål i sig selv, men et middel til det gode liv. Vi ønsker at forbedre de sociale forhold i samfundet. Derfor sætter vi rammer for markedsøkonomien, så den skaber velstand og velfærd.

Foto: pxhere

FRIHED

BORGERNE SKAL SIKRES PERSONLIG FRIHED, FRIHED FRA UNDERTRYKKELSE OG FRIHED TIL AT UDFOLDE DERES POTENTIALE SOM MENNESKER SAMMEN MED ANDRE.

FRIHEDSRETTIGHEDER

Borgerne skal sikres personlig frihed, frihed fra undertrykkelse og frihed til at udfolde sit potentiale som menneske sammen med andre. Det indebærer, at borgerne har en række frihedsrettigheder, som i de vestlige samfund er udviklet på baggrund af et kristent livs- og menneskesyn. Det gælder bl.a. tanke-, tros- og ytringsfrihed, forsamlings- og foreningsfrihed samt retten til familieliv, ejendom og privatliv.

ÅNDSFRIHED

Borgerne har ret til at indrette deres liv efter egne værdier og opbygge fællesskaber på baggrund af disse. Det indebærer, at åndsfriheden skal holdes i hævd. Det betyder ikke, at alle værdier er lige gode, men at samfundets mindretal skal beskyttes. Samtidig er det vigtigt, at samfundet grundlæggende bygger på nogle fælles værdier. Her peger vi særligt på den kristne kulturarv. Det indebærer, at vi har religionsfrihed, men ikke religionslighed.

ANSVAR

VI HAR ANSVAR FOR DEN VERDEN, VI ER SAT I.

NÆSTEKÆRLIGHED

Vær mod andre, som du ønsker, de skal være mod dig, er den etiske grundregel, som knytter menneskeheden sammen i en gensidig forpligtelse på tværs af skel.

Næstekærlighed indebærer, at vi tager os af de svage og undertrykte i samfundet, og at vi på bedste måde drager omsorg for hinanden både som enkeltindivider, som fællesskaber og som samfund.

Ansaret går også på tværs af grænser, og i Danmark har vi et medansvar over for andre lande og udsatte grupper i andre samfund.

FORVALTERS KAB

Som mennesker har vi et ansvar for den verden, vi er sat i. Det gælder naturen og dens ressourcer, samfundets økonomi og den kulturelle arv. Alt sammen goder, som vi er forpligtiget til at forvalte bæredygtigt. Vi har et ansvar for at videregive disse goder til kommende generationer i bedre stand, end vi modtog dem.

Forvalterskabstanken fordrer, at vi værner om vores klode. Vi ser naturen som en samlet helhed, der har værdi i sig selv og ikke må lide overlast. Det fordrer, at vi blandt andet lægger vægt på biodiversitet, dyrevelfærd, miljø og klima.

Ligeledes skal vi sikre en bæredygtig og sund økonomi, og at der står respekt om det danske sprog, samt den danske historie og kultur.

Foto: pxhere

EFTERORD

Kristendemokrati er politik til tiden. Derfor er udformningen af vores realpolitik en vedvarende proces. Politikken tager udgangspunkt i og forholder sig til de aktuelle forhold i samfundet og omverdenen, men baserer sig altid på vores tankesæt og værdier.

VÆRDIGRUNDLAG – ERSTATNING FOR PRINCIPPROGRAM ANNO 2008

Historik

Udvalg: Principprogramudvalg

FORSLAGSSTILLER	DATO	VEDTAGET/FORKASTET
PGU	2023-01-09	Behandlet første gang. Indstillet til videre behandling i HB
Hovedbestyrelsen	2023-01-28	Behandlet første gang. Sendt til storkredse for feedback
PPU	2023-04-27	Behandlet 2. gang. Sendt til PGU
PGU	2023-04-29	Behandlet 2. gang. Sendt retur til PPU med til 2.5 behandling
PPU	2023-05-07	Behandlet 2.5 gang. Sendt til PGU
PGU	2023-05-20	Behandlet 2.5. Sendt til HB
Hovedbestyrelsen	2023-06-10	Godkendt af HB indsendt til Landsmødet 2023
Landsmødet 2023	2023-10-14	Vedtaget